

ШЕРШЕНЮК

Олена Миколаївна
sheralyona@gmail.com

УДК 331.56

ПРОБЛЕМА ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТА
БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІPROBLEMS OF TRANSFORMATION GENDER ASPECT
UNEMPLOYMENT IN UKRAINE

к.е.н., доцент, Харківський
національний автомобільно-
дорожній університет

У даній статті розглянуті основні поняття та аспекти гендерної нерівності безробіття. Проаналізовано сучасний стан гендерного аспекту безробіття в Україні. Досліджується курс рішення проблем і перспектив гендерної нерівності безробіття в країні.

В данной статье рассмотрены основные понятия и аспекты гендерного неравенства безработицы. Проанализировано современное состояние гендерного аспекта безработицы в Украине. Исследуется курс решение проблем и перспектив гендерного неравенства безработицы в стране.

This article discusses the basic concepts and aspects of gender inequality in unemployment. The current state of the gender aspect of unemployment in Ukraine. Course investigate solutions to the problems and prospects of gender inequality in unemployment in the country is analyzed.

Ключові слова: безробіття, ринок праці, гендер, нерівність, дискримінація

Ключевые слова: безработицы, рынок труда, гендер, неравенство, дискриминация

Keywords: unemployment, labor market, gender inequality and discrimination

ВСТУП

Проблема гендерної нерівності на ринку праці зачіпає всі країни світу. Оскільки в Україні заробітна плата становить основу доходів населення, нерівна плата за рівну працю чоловіків і жінок здатна породити посилення дискримінації за статевою ознакою на ринку праці та за його межами. Незважаючи на більш низьку заробітну плату, жінки, які мають конкурентні переваги перед чоловіками, мають більш високий рівень освіти та кращий стан здоров'я.

Крім горизонтальної сегрегації – традиційного поділу галузей на «чоловічі» і «жіночі», основними причинами гендерної асиметрії в оплаті праці є дискримінаційні громадські установки та соціальна роль жінки. Додаткова складність боротьби з гендерною дискримінацією в сучасному суспільстві обумовлена протиріччям між нормативно-правовими актами, в яких проголошується рівноправність статей у всіх сферах життєдіяльності, і дискримінаційними суспільними установками.

МЕТА РОБОТИ

Метою даного дослідження є аналіз гендерної асиметрії безробіття і виявлення заходів для досягнення найбільш низького рівня безробіття, який проводить до зростання ринку акцій, зміцнення національної валюти, підвищення до стагнації та падіння котирувань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Даній проблемі присвячено ряд наукових дослідження у вітчизняній та зарубіжній літературі таких наукових діячів як Р. Капелюшников, В. Гимпельсон, Г. Беккер, Т. Петерсен, В. Снартланд, Е. Мілгром.

Питанням стану ринку праці в Україні займалися такі вчені: О. Грішнова, Т. Черніш, Е. Лібанова, О. Фінагіна, С. Сардак, О. Макарова та ін. У своїх роботах вони виділили основні принципи гендерної сегрегації в сучасних умовах розвитку як України в цілому, так і її регіонів; розглянули особливості гендерних підходів, які полягають не в протистоянні статей, а в дослідженні факторів їх гармонійної взаємодії.

Невирішені частини загальної проблеми

Проблеми ринку праці в ситуації економічної нестабільності виходять на перший план у системі суспільно значущих проблем. Цей факт підтверджують дані дослідження і статистичні дані, соціологічні опитування, проведені багатьма центрами вивчення громадської думки. В період економічної кризи під впливом спаду виробництва в ряді галузей відбулося скорочення зайнятості населення, збільшилися ризики безробіття, виросли масштаби затримок виплат заробітної плати, відзначено розширення використання форм неповної, вторинної, альтернативної зайнятості.

РЕЗУЛЬТАТИ

Поняття «безробіття» характеризується резервом не зайнятою робочою силою, який можна задіяти, при подальшому розширенні виробництва або структурних перебудовах [1].

З огляду даного дослідження найбільш відповідним визначення поняття «гендер», буде «... певний соціальний статус, що характеризує індивідуальні можливості та певним чином реалізуються в сфері освіти, у професійній діяльності на базі поведінкового комплексу, який властивий чоловікам і жінкам,

і є одним з базових вимірів соціальної структури суспільства» [2].

Дефініція гендерних відмінностей серед безробітних є однією з центральних проблем сучасного суспільства. Статева приналежність є одним з важливих показників, які характеризують суб'єкт ринку праці. Чоловіки та жінки бувають затребувані в різних галузях виробництва, пред'являють різні вимоги до робочих місць, і, як прийнято вважати, мають істотно різні можливості при влаштуванні на роботу.

В Україні є гендерні диспропорції по зайнятості населення у секторах економіки. Результати дослідження виявляють чіткий поділ економіки на «жіночі» і «чоловічі» галузі. Жінки абсолютно домінують в соціальному страхуванні, медичному обслуговуванні та громадському харчуванні (більше 80% зайнятих). Вони також переважають в сфері освіти,

культури та фінансової діяльності (близько 70% працівників).

Як правило, жінки мають низьку доступність для престижних професій і посад в сфері бізнесу та управління, пов'язаних з відповідальністю і прийняттям рішень. На робочих місцях, які вимагають дуже високої кваліфікації працюють 19-20 % усієї чисельності зайнятих чоловіків по кожній галузі та майже однаковий рівень зайнятості чоловіків (24 %) і у жінок (26,8 %) спостерігається в простих професіях. Існує суттєва гендерна диспропорція в підприємстві (7 % жінок проти 14,5 % чоловіків). Найменша частина жінок зайнята в лісовому господарстві та на будівництві (менше 20 %) [3].

У сфері праці прояв асиметричного впливу соціально-економічної трансформації спостерігається перевищення чисельності безробітних жінок над чисельністю безробітних чоловіків, серед офіційно зареєстрованих безробітних (рис. 1).

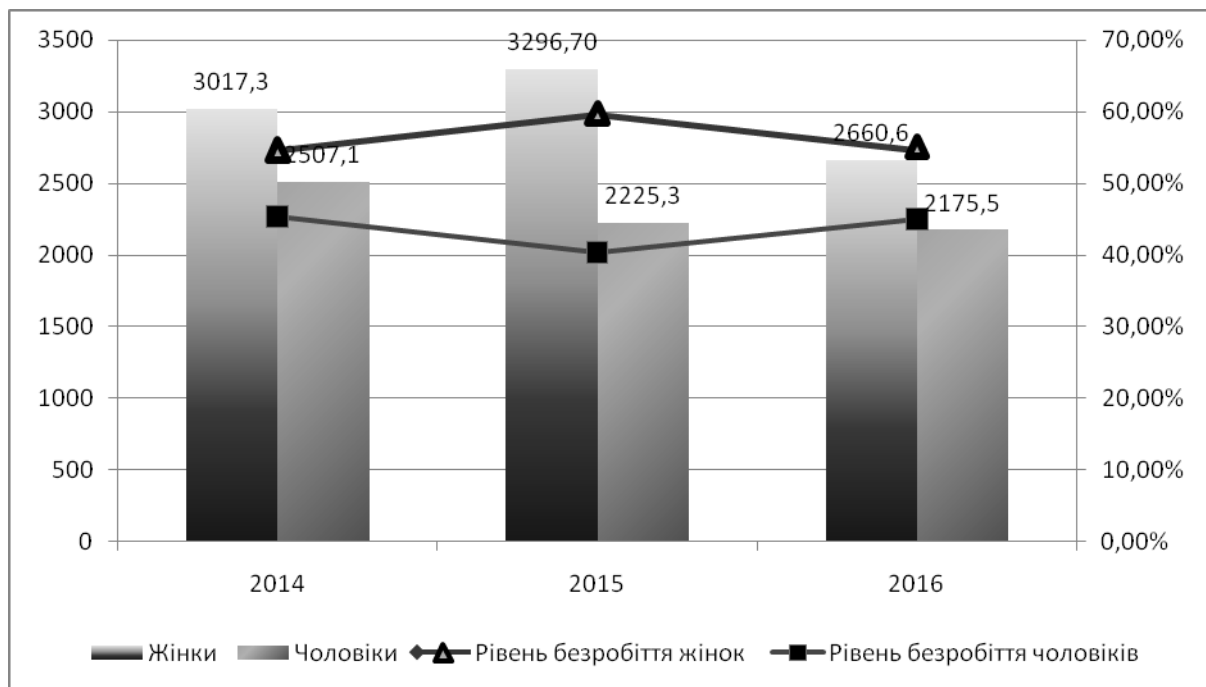

Рис. 1. Динаміка чисельності безробітних і рівня безробіття в 2014-2016 рр.

Дослідження динаміки гендерного аспекту чисельності безробітних і рівня безробіття свідчить про те, що за аналізований трирічний період, чисельність безробітних чоловіків зменшилася на 15%. Чого не можна сказати про чисельність безробітних жінок, спостерігається підйом 2014-2015 роках на 10%, і зниження 2015-2016 рр. на 24%.

За 2014 р. рівень безробіття жінок склав 54,62 %, тоді як рівень безробіття чоловіків 45,38 %, чисельність жінок на 20 % більше від чисельності чоловіків.

У 2015 р. безробіття жінок показує 59,7 %, а рівень безробіття чоловіків 40,3 %, чисельність безробіття жінок вище на 48 % від чисельності чоловіків. Чисельності безробіття жінок в 2015 р.у порівнянні з 2014 р. збільшилася ще на 9 %, в той же час чисельність безробітних чоловіків скоротилася на 11 %. Частка чисельності безробітних жінок за

2016 р. у порівнянні 2015 р. зменшилася на 24 %, незначно зменшилася і чисельності чоловіків на 2 %. В даному році, рівень безробіття жінок склав 55,02 %, тоді як рівень безробіття чоловіків 44,98 %. Чисельність жінок вище на 22 % від чисельності чоловіків [4].

Аналіз тенденції зміни безробіття на ринку праці і складу безробітних, поки ще досить високий рівень, хоча і знижується в часі. Це обумовлено такими причинами, як: низький рівень допомоги; затримка і не обґрунтоване заниження початкової заробітної плати працевлаштованих органами служби зайнятості, а також небажанням частини безробітних звертатися в органи служби зайнятості населення та реєструватися в них у зв'язку з невідповідністю рівня кваліфікації вакансій та потреб безробітного.

Ліквідація проблеми жіночого безробіття можлива, при таких діях, як скорочення робочого дня, підвищення заробітної плати, поліпшення інформування громадян про доступні вакансії, поліпшення системи кваліфікації та підготовки кадрів, розширення можливостей зайнятості жінок в сфері малого та середнього бізнесу, підвищення соціальної захищеності, вчинення системи відновлення професійного статусу та інше [5].

Від рівня безробіття та успішності вирішення завдань, пов'язаних з його зниженням, залежать показники як життя всього суспільства в цілому, так і окремих індивідів, таких як рівень життя, стан соціальної напруженості і т.п.

ВИСНОВКИ

На ринку праці України спостерігається гендерна нерівність, через що можна говорити про необхідність впровадження гендерної політики, що відповідає більшості інтересам за статевою ознакою. Досягнення гендерної рівності трудових ресурсів України в стратегічній перспективі дозволить забез-

печити створення ефективного механізму підтримки окремих категорій безробітних.

Список використаних джерел

1. Воронов М. Надання рівних можливостей жінкам і чоловікам у сфері праці. // Україна: аспекти праці. – 2009. – №6. – С. 38-41.
2. Грешнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Підручник для ВНЗ, 4-е вид. / Грешнова О.А. – К.: Знання, 2009. – 390 с.
3. Покришук В. Проблеми гендерної зайнятості населення на ринку праці України. Україна: аспекти праці. / В. Покришук, С. Коваль. – 2011. – №2. – С. 3-10.
4. Рівень безробіття населення [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрана.
5. Василькова В.Р. Жіноче безробіття в Україні [Електронний ресурс] / В.Р. Василькова / Матеріали сайту «oldconf.neasmo.org.ua». – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2140>. – Назва з екрана.